

AZERBAYCAN BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ MÜZELERİ KOLEKSİYONU

Nuri Özer ERBAY

Cite this article as:

Erbay, Ö.N. (2018). Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi Müzeleri Koleksiyonu. UNIMUSEUM, 1 (2), 51-56. DOI:

ÖZ

AZERBAYCAN BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ MÜZELERİ KOLEKSİYONU

Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bulunan üniversite devlet üniversitesi olarak 1919'da kurulmuştur. Üniversite kuruluşunda tarih-filoloji ve tıp fakültesi olarak 2 fakülte ve 1094 öğrenci ile eğitim ve öğretime başlamıştır. Bakü Devlet Üniversitesi müzelerinin kuruluşlarının temelleri eski olsa da 1990'dan sonra yeniden yapılanma çalışmaları ile üniversite müzelerinin önemi artmıştır. Müzeler eğitim ve öğretime destek bilim laboratuvarları olarak üniversite içinde yer almaktadır. Bu çalışmada Bakü Devlet Üniversitesi içinde bulunan Heydar Aliyev, Üniversite Tarihi, Bisiklet, Evrim Teorisi,, Azerbaycan Madenleri ile Arkeoloji ve Etnografya Müzeleri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakü Devlet Üniversitesi, Müze, Üniversite Müzesi

ABSTRACT

AZERBAIJAN BAKU STATE UNIVERSITY MUSEUMS COLLECTION

The university was founded in Baku, the capital city of Azerbaijan, in 1919. The University started its 1st educational year with two faculties – faculty of philology and medical faculty and with 1094 students. Although the foundations of Baku State University Museums were in earlier times, restructuring and reorganizing activities lead an increase in the significance of university museums after 1990s. Museums were established within the scope of the university as scientific laboratories to support education. In this study, Heydar Aliyev, University History, Bicycle, Evolution Theory, Azerbaijan Mines, Archeology and Ethnography Museums in Baku State University are examined.

Key Words: Baku State University, Museum, University Museum.

Giriş

Azerbaycan Devlet Politikası içinde gelecek nesillere atalarının anılarının yaşatılması, onların yaşamlarının ve eserlerinin aktarılması yer almaktadır. Fahriyye Havil kızı Havilova; Azerbaycan'ın Hatıra Müzeleri: Tarih ve Çağdaşlık, Kültür Evreni adlı yayınında 1980'lerden sonra Azerbaycan müzelerinin genel müze yapısını değiştirdiğini dile getirmektedir. Azerbaycan'da bu alan ülke yönetiminin Ocak 1980 yılında müze işi ile ilgili aldığı karardan sonra müze evler, hatıra evleri, üniversite müzeleri alanında çeşitler daha da artmıştır. Müze ağları genişletmek, müzelerin rehberlik alanındaki çalışmalarını genişletmek, sergilerin estetik düzeyini yükseltmek ve müze kaynaklarının uzun ömürlü olmasını sağlamak amacıyla Kültür Bakanlığında Müzeler Müdürlüğü, Müze İşleri İle İlgili Ülke Bilimsel- Metodoloji Merkezi, Müzelerin Bedii Tertibatı Kurumu, Müze Kaynakları ve Hatıra Eşyalarının Bilimsel Onarım Merkezi oluşturması müzecilik çalışmalarını farklı boyutlara taşımıştır. Bu karar, şehir ve bölge merkezlerinde tarih ve tabiat tarihi müzelerinin kurulmasına da etkili olmuştur. 1990'lı yılların başları, ülkede çeşitli özellikte müzelerin kurulması ile öne çıkmıştır. Bu yıllarda müzelerin haritası genişlenmiştir. İl merkezlerinde hatta köylerde müzeler kurulmuştur. Müzelerin reklam çalışmalarının çeşitli araçlarından geniş bir şekilde yararlanma imkânı da genişledi. Kitleleşmiş işin planlaştırılması zamanı müzenin ideolojik, eğitim ve öğretim alanındaki görevlerinin önemi daha da artmıştır. Azerbaycan Cumhuriyeti'nde müzeler Kültür Bakanlığına bağlı olarak kurulmakta ve faaliyet göstermektedir. Müzelere buldukları yerlere yardım yapmakta, müze sorunları ile ilgili seminer ve konferanslar düzenlenmektedir.

Azerbaycan'da üniversite müzelerinin kuruluşları kendine özgü üç aşamada gelişmiştir. I. aşama 1940-1960 yılları arasındadır. II. aşama 1970-1980'li yıllarını kapsar. III. aşama ise 1990 yılından günümüze kadar değişen ve yenilenen şekli ile devam eder. Üniversitelerde farklı bilim, kültür, siyaset adamlarının anısına müzeler açılmaya başlanmıştır.

Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bulunan Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan devlet üniversiteleri içinde en eski eğitim kurumlarından biridir ve 1919'da kurulmuştur. Üniversite, kuruluşunda tarih-filoloji ve tıp fakültesi olarak 2 fakülte ve 1094 öğrenci ile eğitim-öğretimine başlamıştır. Üniversitenin ilk Rektörü, dönemin Kazan Üniversitesi Profesörü Ünlü Cerrah V. İ. Razumovski olmuştur. Bugün Bakü Devlet Üniversitesi fakülteleri ve yaklaşık 30 bilimsel araştırma laboratuvarı ile Azerbaycan üniversiteleri arasında ön sırada yer almaktadır.

Azerbaycan'ın eski Cumhurbaşkanı Ebulfez Elçibey ve Heydar Aliyev bu Üniversite'den mezundur.

Bakü Devlet Üniversitesi müzelerinin kuruluşlarını oluşturan koleksiyonların toplanması eskilere dayanır. Üniversite müzelerinin oluşumları eski olsa da 1990 yılından sonra yeniden yapılanma çalışmaları ile bu müzelerinin önemi artmıştır. Müzeler eğitim ve öğretime destek veren bilim laboratuvarları olarak Üniversite içinde yer almaktadır. Bakü Devlet Üniversitesi içinde 6 farklı alanda bilimsel araştırmalara hizmet eden müze vardır. Bunlar:

1. Heydar Aliyev Müzesi
2. Üniversite Tarihi Müzesi
3. Bisiklet Müzesi
4. Evrim Teorisi Müzesi
5. Azerbaycan Madenleri Müzesi
6. Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

Bakü Devlet Üniversitesi Müzeleri; Azerbaycan'ın zengin bilim ve kültürünü yayma çalışmalarında öncü görevler üstlenmektedir. Müze; bilimsel çalışmalara ve araştırmalara kaynak olmak için gençlere ders materyalleri sunmaktadır.

1-Heydar Aliyev Müzesi

1997 yılında Milli Lider Heydar Aliyev'e ait şahsi tarihi belgeler, yazışmalar ve kullandığı çeşitli malzemelerin sergilenmesi amacı ile kurulmuştur. Bakü Devlet Üniversitesi bünyesinde ismini Heydar Aliyev'den alan bir müze bulunmaktadır. Müzede ziyaretçiler, Azerbaycan Milli Lideri Heydar Aliyev'e ait düşünceleri içeren çalışmaları, yazışmaları, Dünya ülkerinden aldığı takdir ve ödülleri, fahri doktorları, kendi eğitim hayatına ait belgeleri, kendisi ve mezun olduğu okullarla ilgili tarihi belgeleri ve materyalleri bulabilir. Sergilenen yazılı belgeler arasında 1939 yılda Nahçıvan şehrindeki uluslararası okullar tarafından Heydar Aliyev'e verilmiş belgeler, BDU-Tarih Fakültesi diploması, öğrencilik yıllarına ait belgeler, liderin görüşlerini yansıtan tarihi belgeler, Bakü Devlet Üniversitesi tarafından verilen fahri doktor diplomalar ve madalyalar vitrin içinde sergilenmektedir. Heydar Aliyev'in okuduğu kitaplar, Dünya âlimlerinin yazdığı kitaplar, aile pozu içeren fotoğraf albümleri, söylediği sözleri içeren yazılı belgeler, tarihe tanıklık eden belgeler, imza kalemleri, Lider'in hatıralarını yansıtan bir müze olarak önem kazanmaktadır. Müze, Ülke'ye gelen siyaset adamları ve liderlerin de ilgisini çekmektedir. Başta Heydar Aliyev'in oğlu ve 4. Cumhurbaşkanı İlham Haydarovlu Aliyev (1961) olmak üzere pek çok liderin müze ziyaretçi defterine yazdıkları iyi dileklerde de müze koleksiyonu arasındadır. Bu Müze, liderlik tarihi açısından genç nesillere örnek oluşturur. Bu müze aynı zamanda liderlik müzesi olmasının yanında Ülkenin siyasi gelişimini de sergilemektedir. Eğitim müzesi özelliğini taşımaktadır

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0lham_Aliyev

Fig.1. Heydar Aliyev Müzesi http://bsu.edu.az/az/content/h_liyev_muzeyi

Fig.2. Üniversite Tarihi Müzesi http://bsu.edu.az/az/content/h_liyev_muzeyi

2-Üniversite Tarihi Müzesi

Müze, 1980 yılında Üniversitenin tarihsel geçmişi hakkında bilgi vermektedir. Üniversitenin kuruluş ve gelişiminin anlatıldığı Müze; öğrencilerde vatanseverlik duygularını geliştirmek için kurulmuştur. Üniversitenin gelişimine büyük katkılar sağlamış kamuya mâl olmuş kişiler ve bilim adamları hakkında belgeler, görsel materyaller de Müzede sergilenmektedir.

Tahminen 1920'li yıllarda kuruluşunun temelleri atılan Müzede; siyaset, bilim ve sanat alanında ünlü kişilere ait belgeler ve fotoğraflar sergilenmektedir. 2010 yılında Üniversite Rektörü Abel Maharramov'un emri ile Azerbaycan'ın ilk eğitim kurumunun müzesi yeniden düzenlenerek geliştirilmiştir.

Müzenin girişinde Heydar Aliyev ve İlham Aliyev portreleri ve onların ayrı ayrı dönemlerde bu eğitim kurumu ile ilgili çalışmaları sergilenmektedir. "BDU hayatından tarihi anlar" başlığı ile Üniversitenin gelişimini yansıtan olaylarla ilgili belgeler ve fotoğraflar yer almaktadır. Bakü Devlet Üniversitesinin tarihi 3 ayrı başlık da temalandırılmıştır. Serginin birinci bölümünde Müslüman ve Türk toplumlarında kurulan ilk laik ve demokratik devlet olan Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti veya Azerbaycan

Halk Cumhuriyeti tarihi yer almaktadır. Bu bölümde Üniversitenin kuruluşunun ardından 1919 yılında gazetelerde yayınlanan makaleler, 1920 yıllarına ait diplomalar, ilk rektör Prof. V. İ. Razumoski'nin ve 1920 yılında rektör olarak atanan Prof. S. N. Davidenkov'un fotoğrafları yer almaktadır.

İkinci kısımdaki sergileme teması "Sovyet hâkimiyetindeki yılları" kapsamaktadır. Bu bölümde ilk Azerbaycanlı Rektör T. A. Şahbazi başta olmak üzere A. M. Aliyev, Y. H. Memmedeliyev, Ş. H. Mehdiyev, F. M. Bağırzade'nin dâhil olduğu 17 rektorün her birinin fotoğrafları ayrı ayrı yer almaktadır. Ayrıca üniversite yönetiminde kullanılan malzemeler ve kiril alfabesi de sergilenmektedir.

Üçüncü kısımdaki sergileme teması BDU tarihini yansıtan bağımsızlık yıllarını kapsar. 1990'lı yıllarda yeni eğitim sistemine geçiş, İlahiyat Fakültesinin kurulması, Üniversitenin 75. yıl kutlamaları, Coğrafya ve Jeoloji Fakültelerinin kurulması, Uluslararası İlişkiler, Sosyal İlimler ve Psikoloji, Ekoloji ve Tarım Fakültelerinin kurulması çalışmaları ile ilgili belgeler yer almaktadır. Bağımsızlık yıllarında görev almış rektörlerin çalışmalarını gösteren fotoğraf arşivi de bulunmaktadır. Bakü Devlet Üniversitesi tarafından fahri doktora verilenlerin üç boyutlu mankenler üzerine giydirilmiş cübbeli kıyafetleri, diplomaları ve fotoğrafları sergilenmektedir. Müzenin ikinci bölümünde 17 fakültenin her birine ayrılmış sergi alanları yer almaktadır. Her fakültenin bilim adamları, hocaları ve öğrencileri, mezunları ile ilgili belgeler ve fotoğraflar, fakültelerin kullandığı eğitim ekipmanları, ders kitapları sergilenmektedir.

Üniversitede kurulması planlanan Tarih-Filoloji, Tıp, Fizik-Matematik ve Hukuk Fakülteleri ile ilgili belgeler de yer almaktadır. Ancak bunlardan Tarih- Filoloji ile Tıp Fakültesinin açılma, eğitime başlama süreçleri yer almaktadır. 1934 yılında temelleri atılan bölüm, 1939 yılında Filologiya Fakültesine dönüşümü, 1930 yılında latin alfabesine geçiş dönemi ile ilgili belgeler, sergi malzemeleri arasındadır. Öğrencilerin arkeolojik keşifleri, MÖ. 2000 yıllarına ait toprak kaplar, mermer topuzlar, tunç dönemi baltalar, Girit Miken kültürüne ait silahlar sergilenmektedir. 1919 yılında temelleri atılan Tıp Fakültesinin 1934 yılında Kimya ve Biyoloji Fakültelerine çevrilmesinin belgeleri de bulunmaktadır.

Müzede Kimya Fakültesinde kullanılan malzemeler, ekipmanlar, 1940'lı yıllarda laboratuvarlarda kullanılan civalı manometreler sergilenmektedir. 1930'larda kullanılan hasta sedyeleri, cerrahi aletler de koleksiyonda yer alır. 1943 yılından sonra diğer fakültelerden toplanan malzemeler de sergilenmektedir. 1940'lardan sonra Jeoloji Fakültesine ait yön bulma pusulaları, kayaçlar, kaya örnekleri, luplar müze koleksiyonu arasındadır. Coğrafya Fakültesinde kullanılan aletler, Çevre ve Tarım Fakültesinin havanın

çevresel etkileri, rüzgârın gücünü ölçen cihazlarda sergilenmektedir. Müzenin merkez alanında 1940'dan 1990'lı yıllara üniversite rektörlerinin çalışmaları, 1970'li yıllarda Üniversite hocalarının kullandıkları kol saatleri ve gözlükleri, 1950'li yıllarda kullandıkları elektronik yazı ve hesap makinaları, Üniversiteye ait hazırlanmış maketler yer almaktadır. Müzede yer alan diğer bir sergi ise 1960'lı yıllarda Bakü Devlet Üniversitesi tarafından hazırlanmış kampüs projesidir. Bu proje, 1965 yılında Üniversitenin ilk eğitim kampüsü projesidir. Bakü Devlet Üniversitesi tarihi algının sürdürülmesinde önemli roller üstlenir. Üniversite Tarihi Müzesi Müdürü Arzu Akberova, Müzenin bu zengin tarihi geçmişinin doğru ve çok yönlü olarak anlatılmasının önemine dikkat çekmektedir.

<http://bsu.edu.az/az/content/muzeylr>

3-Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

Müze, 1976 yılında kurulmuştur. Müzenin ana amacı Azerbaycan'ın zengin kültürünü ve heykellerini yaymak ve onları ders materyalleri olarak kullanmaktır. Zengin materyaller ve Azerbaycan'ın antik dönemi ve etnografisi hakkındaki kültürel örnekler, Müzede bir araya getirilmiştir. Kazı sırasında bulunan materyaller ve kültürel örnekler üzerinden sergi farklı bölümlerden oluşmuştur.

M. hüseyinov adına Arkeoloji ve Etnografya Müzesi:

1976 yılında arkeoloji alanındaki gelişmeleri sergilemek amacı ile kurulmuştur. Müze, Azerbaycan'ın bütün tarihi gelişim aşamalarını, maddi kültürel örnekler ile sergiler. Müze, arkeoloji ve etnografya olmak üzere 2 bölüme oluşur.

-Arkeoloji Bölümünde: Azıx mağarasından bulunan nadir taş aletler, zengin osteoloji (kemik) malzemeler, tarım kültürüne ait el aletleri, kil malzemeler, diğer nadir bulgular sergilenir. Kür-Araz, Hocalı-Gedebey, Talış-Muğam, Kafkasya kültürü, antik ve Orta Çağ'a ait buluntulardan örnekler bulunur.

- Etnografya Bölümünde: Azerbaycan menşeli zengin medeniyetin gelişim örnekleri sergilenir. Azerbaycanlılarının ev ve yaşam koşullarının belgeleri, gelenek, kültür ve sanatına ait çok sayıda malzeme arkeoloji ve etnografik malzeme müze vitrinlerinde yer alır. Azerbaycan'ın Arkeoloji, Etnografya, Antropoloji, Nümizmatik alanında malzeme koleksiyonudur. Öğrencilere ve araştırmacılara hizmet eden Müze, fakültelerin de görsel laboratuvarıdır.

http://bsu.edu.az/az/content/arxeologiya_muzeyi

Fig.3-4. Üniversite Tarihi Müzesi http://bsu.edu.az/az/content/h_liyev_muzeyi

4- Bisiklet Müzesi

Dünya üzerinde bisiklet sporlarıyla ilgili iki müzeden biridir. Bakü Devlet Üniversitesinde 40 yılı aşkın süredir bisiklet sporu ile ilgili etkinliklerin belgeleri sergilenir. Müzede Leonardo da Vinci'nin ilk tasarımları olan modelden benzersiz ve pahalı modellere kadar bisikletlerden örnekler sunulur. Ünlü sporculara ait fotoğraflar, Napolyon Bonapart, Lev Tolstoy, Mark Twain, Emile Zola, Ernest Hemingway, Konstantin Tsiolkovsky'nin sporla olan çalışmalarından örnekler yer alır. Müzede Dünya'nın ünlü bisikletçilerinden olan Tomas Simpson, Bernard Hinault, Victor Suhoruçenkov, Fausto Koppi, Fred Rommelberg, Francesco Moser, Rick Van Loi, Federico Martin Bamontes, Bernard Renaud, Eddie Merkes'e ait bilgiler sunulur. Binlerce materyalden oluşan bisiklet sporu ile ilgili zengin pul koleksiyonu, sporcu portreleri, yarışmalarda alınan madalyalar, kupalar, rozetler de koleksiyonda yer almaktadır. Bisiklet sporları alanında Olimpiyat ve Dünya şampiyonlarına ait anı malzemeleri sergilenmektedir. Müze bisiklet sporu ile ilgili kitapları, Dünya ve Olimpiyat şampiyonlarına ait görseller, uluslararası bisiklet sporcularına ait yazıları içeren geniş koleksiyona sahiptir.

Fig.5-6. Bisiklet Müzesi Kurucusu Aladdin Hacı Ağaoğlu Şabanov . <http://bsu.edu.az/az/content/velosped muzey>

Bakü Devlet Üniversitesi profesörlerinden Aladdin Hacı Ağaoğlu Şabanov, Müzenin kurucusudur. Azerbaycan Bisiklet Spor Federasyonu Başkan Yardımcısı, Milli Olimpiyat Akademisi üyesidir. A. Şabanov'un "Talebelerde Spora İlginin Oluşturulmasında Spor Müzelerinin Rolü" adlı tezi eski SSCB'de bu alanda yazılan ilk bilimsel çalışma olarak kaynaklarda gösterilmektedir. Aynı zamanda Dünya ve Avrupa Şampiyonalarına Müzenin geçici sergilerini açarak bu spora olan ilgiyi artırmıştır. A. Şabanov 50'nin üzerinde ülkede katıldığı yarışlarla ülkesini ve müzeyi temsil etmiştir. 1997 yılında Çernobil gibi faciaların önüne geçmek amacıyla düzenlenen Velomaraфон'da Azerbaycan'ı ve Müze Müdürü olarak müzeyi temsil etmiş, Vatikan'da Papa tarafından (Joann Pavel II) altın madalya ile ödüllendirilmiştir. Müze etkinliklerini artarak sürmesi müze koleksiyonlarını da sürekli artırmaktadır. <http://bsu.edu.az/az/content/velosped muzey>
Müze vatansever ve sağlıklı gençliğin eğitiminde bisiklet sporunun önemini ortaya çıkaran misyon üstlenmiştir.

5- Azerbaycan Madenleri Müzesi

1976 yılında kurulan Müzede antik döneme ait buluntular ve etnografik malzemeler, kazılarda bulunan kültürel örnekler sergilenir. Jeoloji Fakültesinde görevli akademisyenler Mirali Seyidalı oğlu Qaşqay ve Profesör Aziz

Hamzaoğlu Asgarov tarafından Müze kuruldu. Müzenin ilk yıllarında sadece 500 olan materyallerin sayısı şu anda 6000'den fazladır. Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti topraklarında bulunan maden yataklarından alınan örnekler Müzede yer alır. Jeoloji Fakültesi mezunlarından Akira Isazadeh ve Hasan Çelebi çıkan bakır- altın yataklarının jeolojik haritasını ve bu yataklardan çıkan örneklerden oluşan koleksiyonu Müzeye bağışlamışlardır. M. Aliyev'in adının verildiği 1997 yılında kurulan bir oditoryum Müzede bulunmaktadır. 1997 yılında Müze, jeoloji alanında yapılan bağışlarla oluşan zengin bir kütüphaneye de kavuşmuştur. Oditoryum, bilim adamlarının kitaplarıyla zenginleştirilmiş bu kütüphane ile araştırmacılara kaynak olmaktadır. Öğrencilerin jeoloji araştırmalarına, ders ve uygulamalarına Müze, laboratuvar görevini üstlenmiştir. Müzenin temel amacı günümüze kadar keşfedilmiş görsel, bilimsel ve madensel materyalleri bir araya getirip bilimsel bilgileri çoğaltmak ve Azerbaycan jeolojisinin başarılarını yaymaktır. Azerbaycan Madenleri Müzesi, Jeoloji bölümü ile birlikte çalışmalarını sürdürür. Tematik geçici sergiler ve etkinlikler düzenler.

<http://bsu.edu.az/en/content/museums>

Fig.7. Maden Müzesi : http://bsu.edu.az/az/content/faydal_qazntlar_muzeyi

6- Evrim Öğretisi Müzesi

Bakü Üniversitenin Biyoloji Fakültesinin ilk mezunlarından Biyoloji Profesörü M.A. Axundov, 1978 yılında Üniversitede ilk defa genetik bölümünü kurmuştur. Hayatının sonuna kadar bu bölümün gelişmesi alanında çalışmalarını sürdürmüştür. 1978 yılında M.A Axundov'un ilk defa Genetik Bölümünü kurmasıyla Müzenin temelleri atılmıştır. Evrim sürecinde embriyolojik ve paleontolojik kanıtlar bir arada sunulmaktadır. Axundov Evrim Teorileri Müzesinin tek kurucusudur. Müzenin ana amacı Dünya'nın evriminin gerçek bir süreç olduğunu kanıtlamaktır. Evrimin geçerliliğini embriyolojik ve paleontolojik kanıtlar üzerinden kanıtlamaktır.

Evrin Öğretisi Müzesi uzun süren jeolojik tarih boyunca yaşamın inorganik âlemden nasıl oluştuğunu sergiler. Basitten karmaşık yapıya doğru, tek hücreli organizmalardan

insana kadar olan gelişmeleri bilimsel veriler ve kanıtlar üzerinden açıklamaya çalışır. Müze organik dünyadan hücreler, çiçekler, bitkiler, memelilere kadar gelişimin örneklerine yer verir. “Evrim Öğretisi Müzesi” organik dünyanın gelişmesi, düzenleyicileri, itici güçleri alanında çalışmalara hizmet eder.

Müzedeki toplanan çeşitli bilimsel koleksiyon, evrimin gerçek ve objektif, ardı kesilmez ve bugün de devam eden tarihi süreç olduğunu sergiler. Müzenin insanın embriyolojik gelişiminin çeşitli aşamalarını yansıtan sergiler düzenler. Müzedeki farklı canlıların çeşitli ortam şartlarına uyumu üzerinden evrim teorisi anlatılır. Hayvanlar üzerinden özellikle tavus kuşu, turaç, ördek vb. kuşların karşılaştırmalı değişim örnekleri yorumlanmaktadır. Evrim Öğretisi Müzesinde sergi bölümleri doğa ve tarım üzerinden de ele alınmaktadır. Sergiler bitki çeşitleri, hayvan cinslerinin oluşturulmasının yapay seleksiyon olduğunu gösteren çeşitli örnekleri içermektedir. Müzenin duvarlarında ilkel insanların yaşam tarzını, yaşayışını ve yaşamak uğruna verdiği mücadelesini yansıtan resimler yer alır. O dönemi ayrıntılarla tarif eden bilimsel temelli açıklamalara yer verilmiştir. Evrim Öğretisi Müzesinde evrim teorisinin temelini atan ve onu geliştiren bilim adamlarının bilimsel çalışmalarına da kronolojik sırayla yer verilmiştir. Bilgi panolarında bu bilim insanlarının fotoğrafları ve evrim teorisinin gelişimindeki hizmetleri anlatılmaktadır. Y. Eliyev önderliğinde “Evrim Eğitimi” kursları düzenlenerek evrimin gelişimi farklı yönleri ile incelenmektedir. Müzenin eğitim amaçlı sergileme örnekleri, bilimsel alanda çalışanların mesleki gelişimlerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Sonuç

Devlet Üniversitesi ülkenin ve üniversite tarihinin gelişimini simgeleyen sayısız kültürel mirasa sahip olup bunu çeşitli müze çatıları altında toplamıştır. Bakü Üniversite Müzesi toplama, depolama ve sergileme aktivitelerini ya da etkinliklerini sürdüren çalışmalar gerçekleştirmektedir. Koleksiyonlarında tarihsel panoramik imajın değiştiği ve çeşitlendiği argümanlar yer alır. Bakü Devlet Üniversitesi fiziksel ve kültürel kimliği tanımlayan çalışmalarıyla diğer Azerbaycan üniversitelerine de örnek olmaktadır.

Kaynakça

- <http://www.lu.lv/eng/general/administrative/museum/mp/>
- <http://www.latvia.travel/en/sight/university-latvia-friedrich-zanders-museum-space-exploration>
- http://bsu.edu.az/az/content/tkaml_tlimi_muzeyi
- http://bsu.edu.az/az/content/faydal_qazntlar_muzeyi
- <http://bsu.edu.az/en/content/museums>
- http://bsu.edu.az/az/content/h_liyev_muzeyi
- <http://bsu.edu.az/az/content/muzeylr>
- http://bsu.edu.az/az/content/arxeologiya_muzeyi
- http://bsu.edu.az/az/content/velosped_muzey
- https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0lham_Aliyev

Fig.8. Bakü Devlet Üniversitesi, Ana Bina Kat/3 http://bsu.edu.az/az/content/tkaml_tlimi_muzeyi